

§ 20

Djøf Dokumentation

Den private sektor snupper dimittenderne

Introduktion

Andelen af studerende, der tager en lang videregående uddannelse, er stigende, og stadig flere befinder sig årligt i overgangen fra studerende til jobsøgende og nyuddannet¹. I år 2020 forventes hele 40.000 studerende at færdiggøre deres lange videregående uddannelse².

Det første job kan have stor betydning for den nyuddannedes løn- og karrieremuligheder, især hvis de nyuddannede indtræder på arbejdsmarkedet i en økonomisk krisetid. Nyuddannede, der færdiggør deres videregående uddannelse under en krisetid, vil inden for det første år efter dimission have et indkomstab på 20%. Effekten er stadig gældende fem år efter dimission, hvor nyuddannede med en samfundsaglig uddannelse står til at have mistet 90.000 kr. på arbejdsmarkedet³.

Selvom de negative effekter af at dimittere under en krisetid udlynes efter fem år på arbejdsmarkedet, så er effekterne væsentlige i en tid, hvor dimittendledigheden er høj. I september var dimittendledigheden blandt sommerens nyuddannede 43,3%. Det er det højeste tal i 10 år. Derfor er krisers arvævseffekter, desværre, en virkelighed, som kan indfinde sig blandt nyuddannede, der dimitterer under de økonomiske følger af covid-19.

I forbindelse med arbejdet i ”Partnerskabet for flere dimittender i arbejde”, der er nedsat af uddannelses- og forskningsminister, Ane Halsboe, samt beskæftigelsesminister, Peter Hummelgaard, har Djøf ønsket at kortlægge dimittenders søgemønstre og deres første job. Tidligere erfaringer kan give viden om, hvordan et stækket arbejdsmarked kan påvirke de nyuddannede.

Djøf fokuserer i denne analyse på overgangen fra studerende til nyuddannet ved at følge de 22.561 personer, som færdiggjorde deres lange videregående uddannelse i 2017. Dette er de senest tilgængelige tal. Undersøgelsen følger dimittenderne i de første 12 måneder efter dimission i deres vej fra jobsøgning til det første job.

Undersøgelsen fokuserer kun på dimittender, der har en lang videregående uddannelse. Fokus i denne analyse er beskæftigelse – og ikke ledighed, idet man både kan være beskæftiget, ledig og ude af arbejdsstyrken, og derfor kan manglende beskæftigelse ikke udelukkende tolkes som ledighed.

De dimittender, der ikke fremgår som beskæftigede i analysen, kan være ude af arbejdsstyrken på grund af videreuddannelse, barsel eller sygdom. Normalt defineres arbejdsløshed som, at man modtager enten dagpenge eller kontanthjælp. I denne analyse ses der alene på fravær af arbejde, så fx den unge, der for egen regning rejser verden rundt efter dimission, tæller som ’ikke i arbejde’.

Djøfs analysepublikation er opkaldt efter Folketingets §20-spørgsmål. Her stiller folketingsmedlemmerne drillende og dybsindige spørgsmål til ministrene. I Djøfs §20-publikation ser vi bort fra drillerierne og stiller kun spørgsmål, der flytter samfundet frem. Målet er at kvalificere den politiske debat gennem dybdegående og dagsordenssættende analyser. Du kan derfor dykke ned i samfundstendenser, når vi den 20. i hver måned udgiver §20 – Djøf Dokumentation.

¹Danmarks Statistik, Fakta om uddannelser

²Akademikerne, Dimittendledighed i en krisetid

³DEA, Krisetid påvirker dimittenders jobjagt kortvarigt

Analysen viser at:

- > 76% af dimittenderne fra år 2017 er i fuldtidsarbejde et år efter dimission.
 - > Langt over halvdelen (58%) af de nyuddannede finder deres første job i den private sektor. I den private sektor får mere end hver tredje af de nyuddannede job inden for erhvervsservice. Hele 40% af de samfundsvidenskabeligt uddannede får job inden for erhvervsservice.
 - > Rådgivning er den største underbranche inden for erhvervsservice, og her arbejder hver fjerde (24%) af alle dimittender i den private sektor. Særligt de samfundsvidenskabeligt nyuddannede (30%) finder deres første job inden for rådgivning.
 - > Hver tredje, der er uddannet inden for det naturvidenskabelige og tekniske område, får arbejde i konsulent- og rådgivningsbranchen.
 - > 27% af de samfundsvidenskabelige dimittender havde allerede et job i den måned, hvor de dimitterede.
 - > Et år efter dimission er 37% af dimittenderne fra humaniora, pædagogik og kunstneriske uddannelser ikke i fuldtidsarbejde.
 - > 90% af de sundhedsvidenskabelige og 81% af de samfundsvidenskabelige dimittender er i fuldtidsarbejde efter et år.
 - > I region Sjælland havde næsten halvdelen af de nyuddannede et job på mindst 10 timer om ugen allerede samme måned, som de dimitterede. Anderledes så det ud for nyuddannede i Nordjylland, hvor 24% havde et job direkte efter dimission.
-

Indhold

Søgningen efter det første job	6
Det første job	8
Jobs i den private sektor	11
Regionale forskelle og jobsøgning	14
Dimittenders mobilitet	16
Køn og jobsøgning	17
Metode	18
Bilag	20

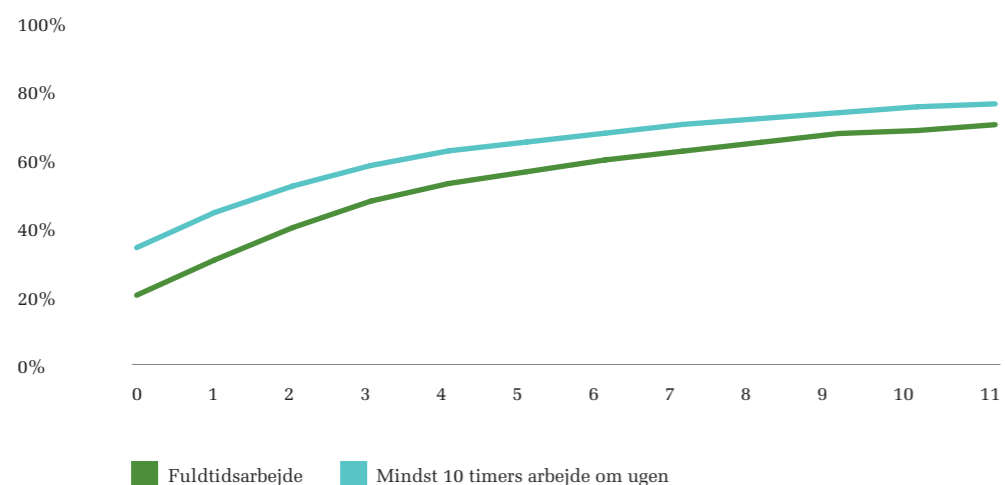
Søgningen efter det første job

I 2017 skulle 22.561 nyuddannede med en lang videregående uddannelse påbegynde job-søgningen og tage de første spæde skridt ud på arbejdsmarkedet.

Efter et år var jobsøgningen for mange afsluttet, hvor 76% af de nyuddannede var kommet i fuldtidsarbejde. Samtidig havde 83% sikret sig et arbejde på mindst 10 timer om ugen.

Udvikling i beskæftigelsen for de nyuddannede er vist i figur 1. Stigningen for både fuldtidsarbejde og jobs på mindst 10 timer om ugen er forholdsvis stejl i de første måneder efter dimission, hvorefter udviklingen flader ud. Potentielt kan en del af dem, der har et arbejde på mindst 10 timer om ugen, fortsat være i studiejob i den måned, de dimitterer, og jobbet vil derfor ikke være et "nyt" job.

Figur 1. Personer med lang videregående uddannelse fra 2017, fordelt på arbejdsomfang og måneder efter dimission

Hvor hurtigt kommer dimittenderne i job?

Som vist ovenfor er over tre fjerdedele af dimittenderne i job efter et år. Men der er betydelige forskelle i, hvor hurtigt dimittenderne fra de enkelte uddannelsesretninger kommer ud på arbejdsmarkedet.

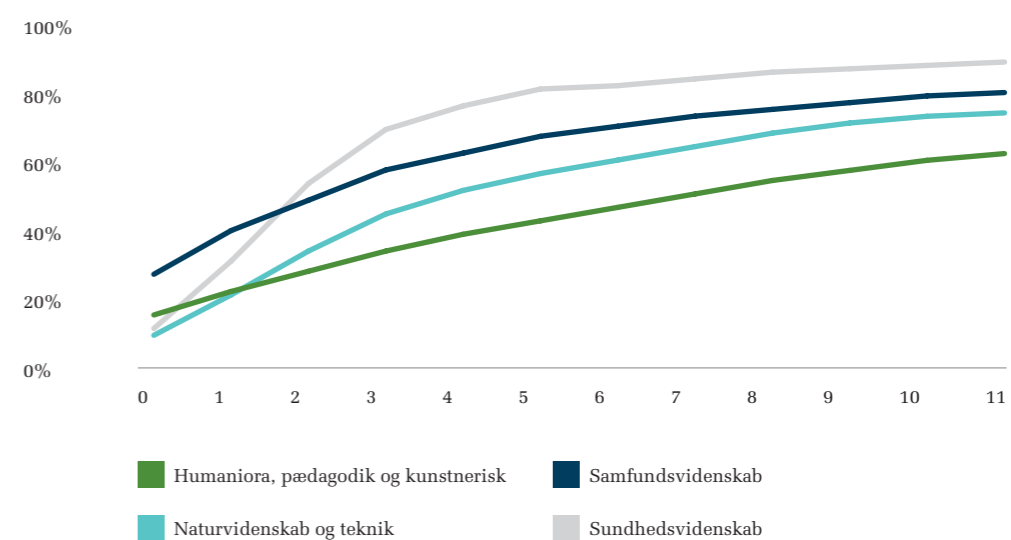
Samfundsvidenskabelige dimittender er den gruppe, som har flest i fuldtidsarbejde én måned efter dimission. Her havde 40% allerede sikret sig et job. Et år efter dimission er fire ud af fem samfundsvidenskabeligt nyuddannede i fuldtidsarbejde.

Udviklingen ser lidt anderledes ud for de sundhedsvidenskabeligt uddannede, der er lidt langsommere til at komme ud på arbejdsmarkedet, men har en beskæftigelsesgrad på 90%

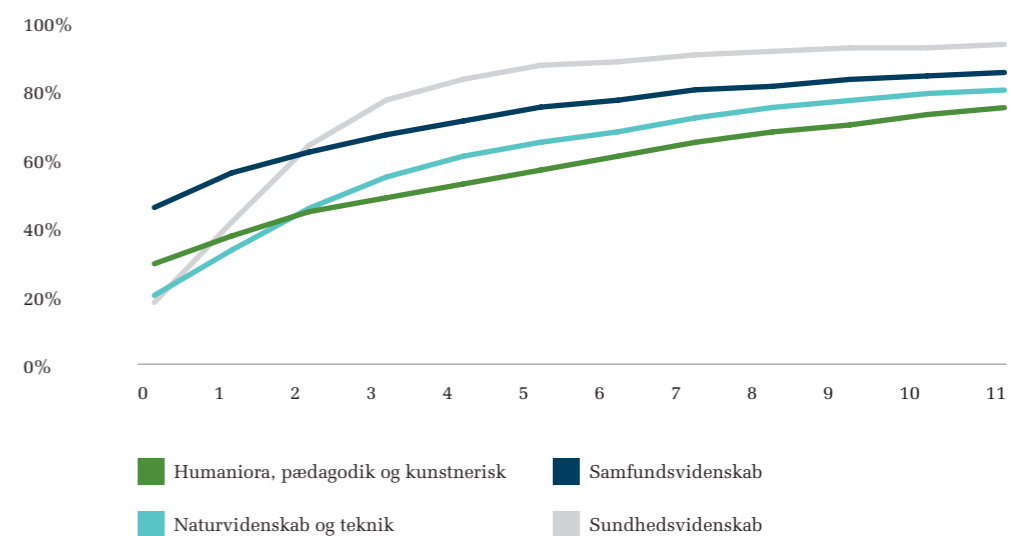
et år efter, at de er dimitteret. Hvis man også inkluderer arbejde på mindst 10 timer om ugen, er 94% af de sundhedsvidenskabelige dimittender i arbejde efter et år.

De naturvidenskabeligt og teknisk uddannede grupper har efter 11 måneder 75% af de nyuddannede i arbejde. Blandt dimittender med en humanistisk uddannelse er det over hver tredje, der ikke er i fuldtidsarbejde efter et år. Medregner man jobs på minimum 10 timer om ugen, så er 76% af de humanistiske dimittender i arbejde et år efter dimission.

Figur 2. Personer med lang videregående uddannelse fra 2017, fordelt på måneder efter dimission, andelen, der er kommet i fuldtidsarbejde og uddannelsesretning.

Figur 3. Personer med lang videregående uddannelse fra 2017, fordelt på måneder efter dimission, andelen, der er kommet i 10 timers arbejde om ugen og uddannelsesretning.

Det første job

Selvom nogle grupper er længere tid om at finde deres første job, kommer langt de fleste i arbejde. Men i hvilke jobs ender de nyuddannede så? Det ser analysen på og inkluderer også de nyuddannede fra år 2017, som fik deres fuldtidsarbejde senere end et år efter, at de var dimitteret.

Analysen ser således på, hvilke fuldtidsjob de nyuddannede har fået inden for en maksimal periode på to år. Det betyder, at dimittenderne i januar 2017 følges frem til december 2018, imens dimittenderne i december 2017 følges i 13 måneder frem til december 2018. I den periode fik i alt 18.279 dimittender et fuldtidsjob.

Den private sektor aftager størstedelen af dimittenderne

Som det fremgår af figur 4, så får næsten to tredjedele af dimittenderne (58%) deres første job i den private sektor. I den offentlige sektor er det særligt staten (20%), der ansætter nyuddannede.

Figur 4. Første fuldtidsjob for dimittender, fordelt på sektor

De sundhedsvidenskabeligt uddannede har i højere grad end de andre grupper et klart defineret arbejdsmarked, nemlig i regionerne. Laves opgørelsen uden de sundhedsvidenskabeligt uddannede, er det hele 64%, der fik et arbejde i den private sektor. Omvendt får kun 3% af dimittenderne fra de resterende uddannelsesretninger arbejde i regionerne.

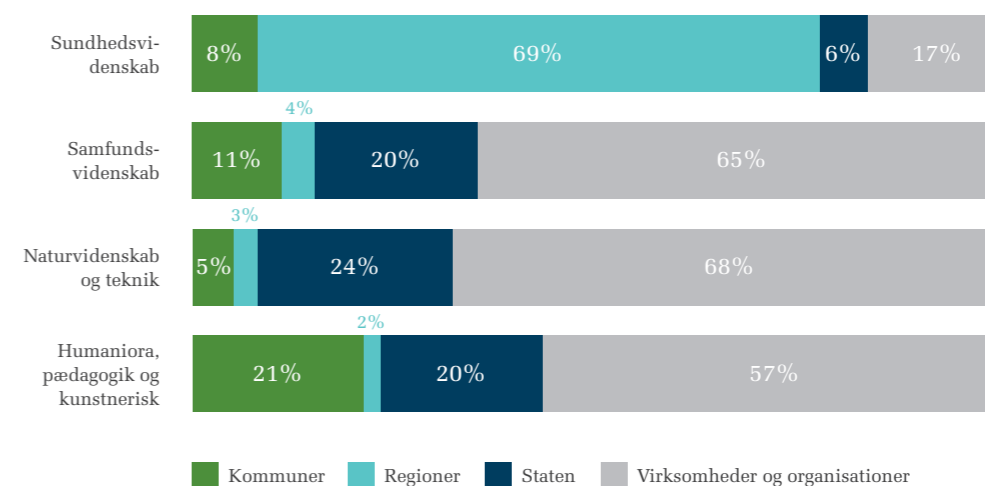
Figur 5. Første fuldtidsjob for dimittender fra 2017, uden sundhedsvidenskab, fordelt på sektor

Hvis man opdeler på uddannelsesretninger, er der forskel på, hvor dimittenderne finder deres første job.

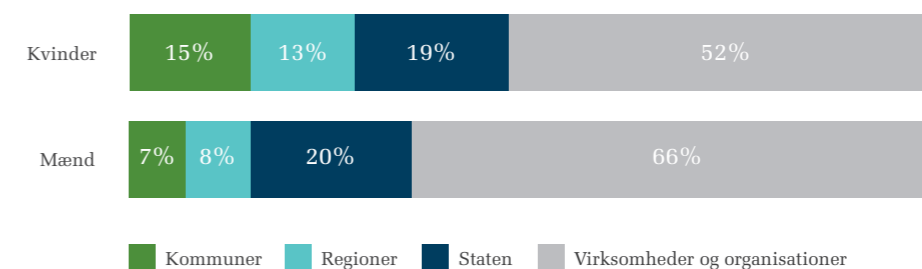
Langt størstedelen af de sundhedsvidenskabeligt uddannede finder ikke overraskende deres første job i regionerne. Omvendt gælder det, at over hver anden (68%) af naturvidenskabeligt og teknisk uddannede finder deres første job i den private sektor, efterfulgt af samfundsvidenskabeligt uddannede (65%). Uddannede inden for humaniora er den gruppe, hvor forholdsmæssigt flest finder arbejde i det kommunale (21%).

Figur 6. Første fuldtidsjob for dimittender, fordelt på sektor og uddannelse

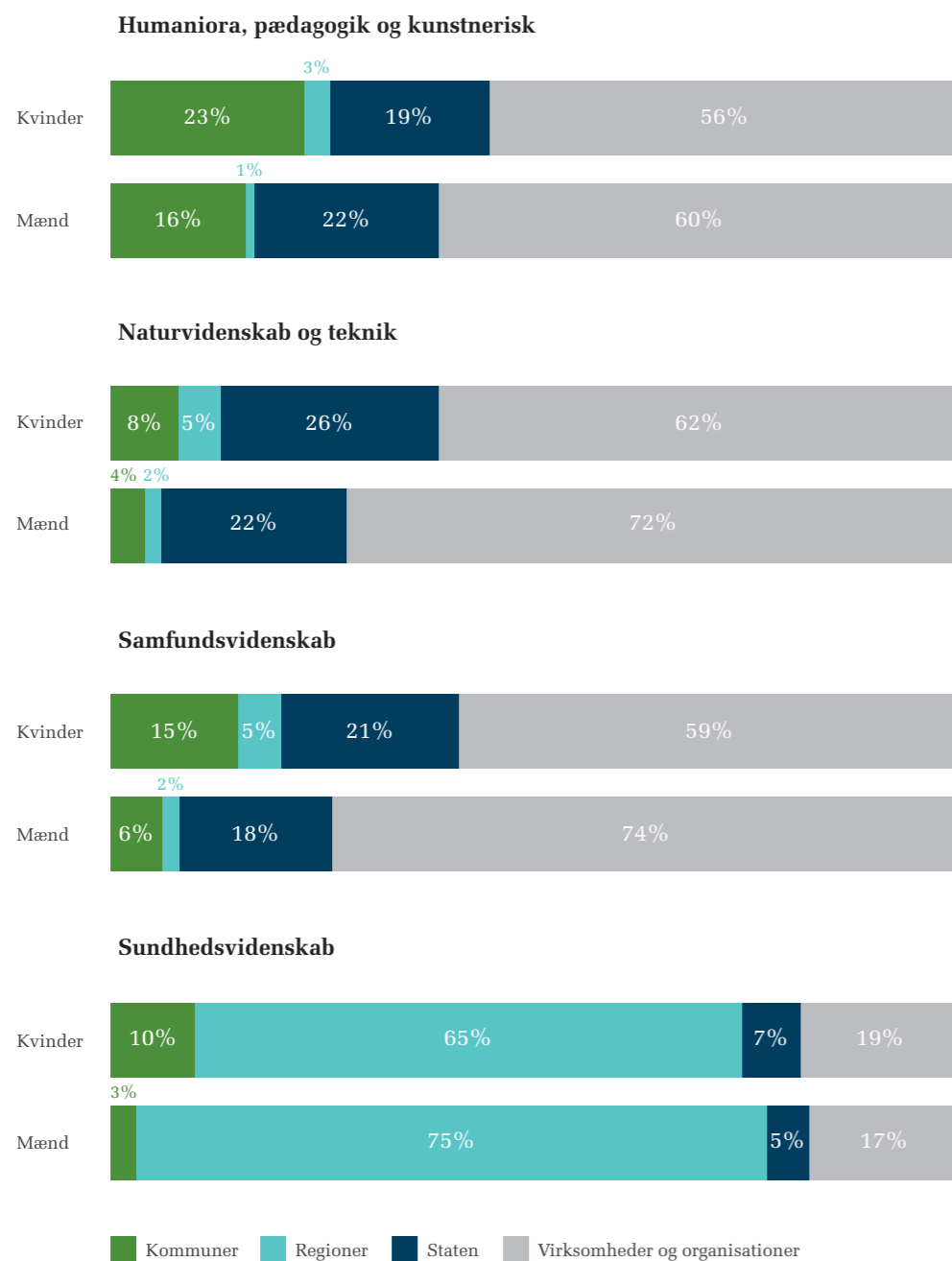
Nyuddannede kvinder bliver oftere ansat i den offentlige sektor end mændene (48%), men det er stadig over halvdelen af kvinderne, der får job i den private sektor. Omkring hver femte nyuddannede mand og kvinde får job i staten.

Figur 7. Første fuldtidsjob for dimittender, fordelt på sektor og køn

Uddannelsesvalg kan forklare en del af forskellene mellem hvilke sektorer, som mænd og kvinder finder deres første job i. Figurerne viser, at der både er forskelle mellem køn indenfor samme uddannelsesgruppe, men også forskelle mellem de arbejdsmarkeder, som uddannelserne åbner op for.

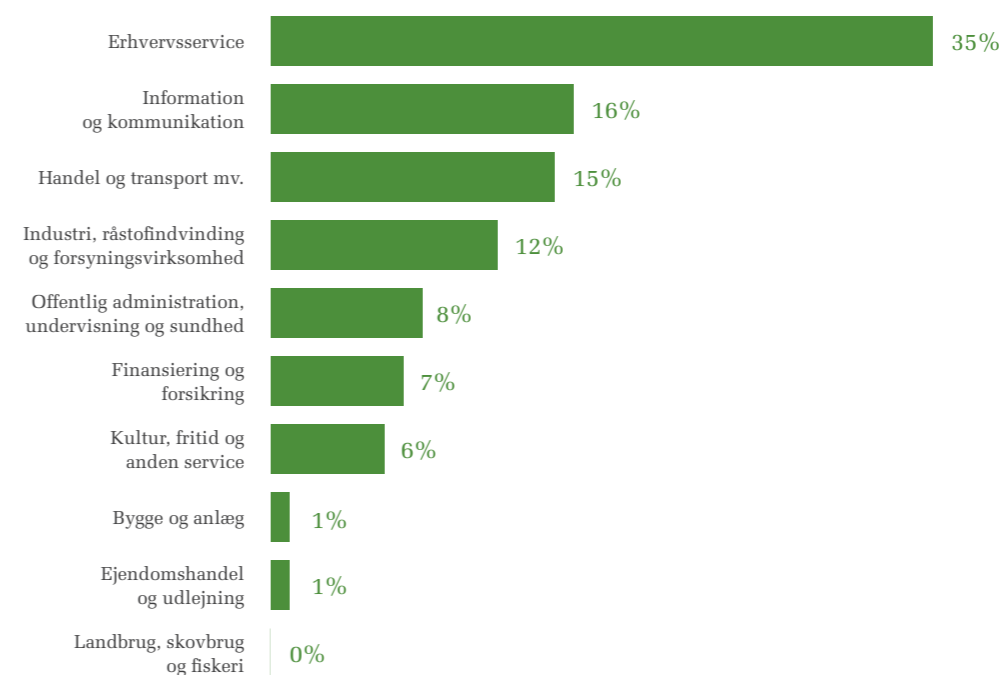
Figur 8. Første fuldtidsjob for dimittender, fordelt på sektor, uddannelsesgruppe og køn

Jobs i den private sektor

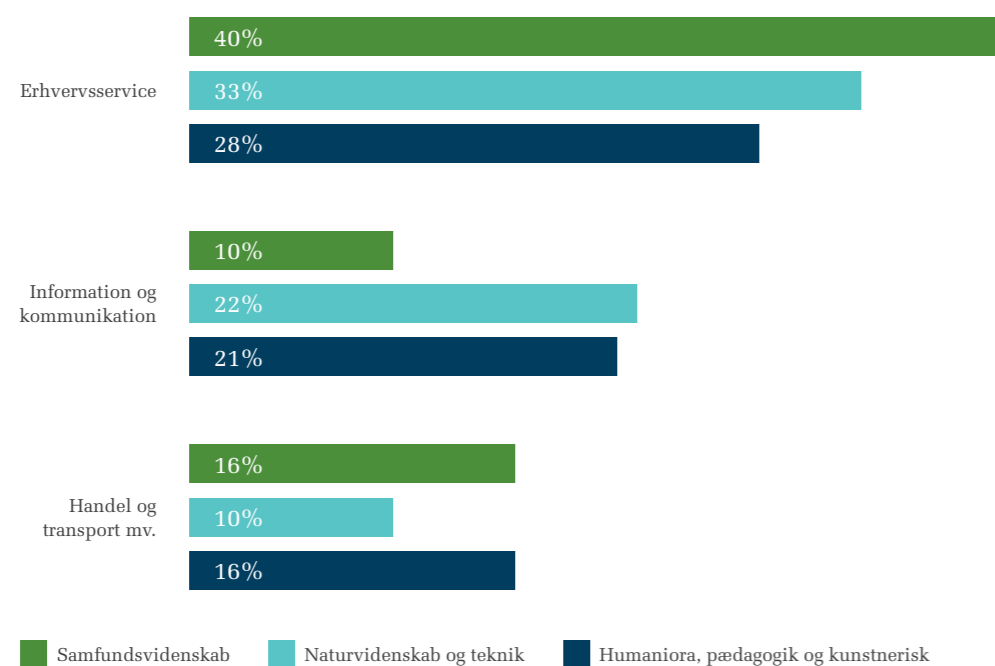
10.623 af dimittenderne fandt deres første job i den private sektor. Mere end hver tredje finder job indenfor erhvervsservice, efterfulgt af information og kommunikation og handel og transport.

Figur 9. Første fuldtidsjob for dimittender, fordelt på private brancher

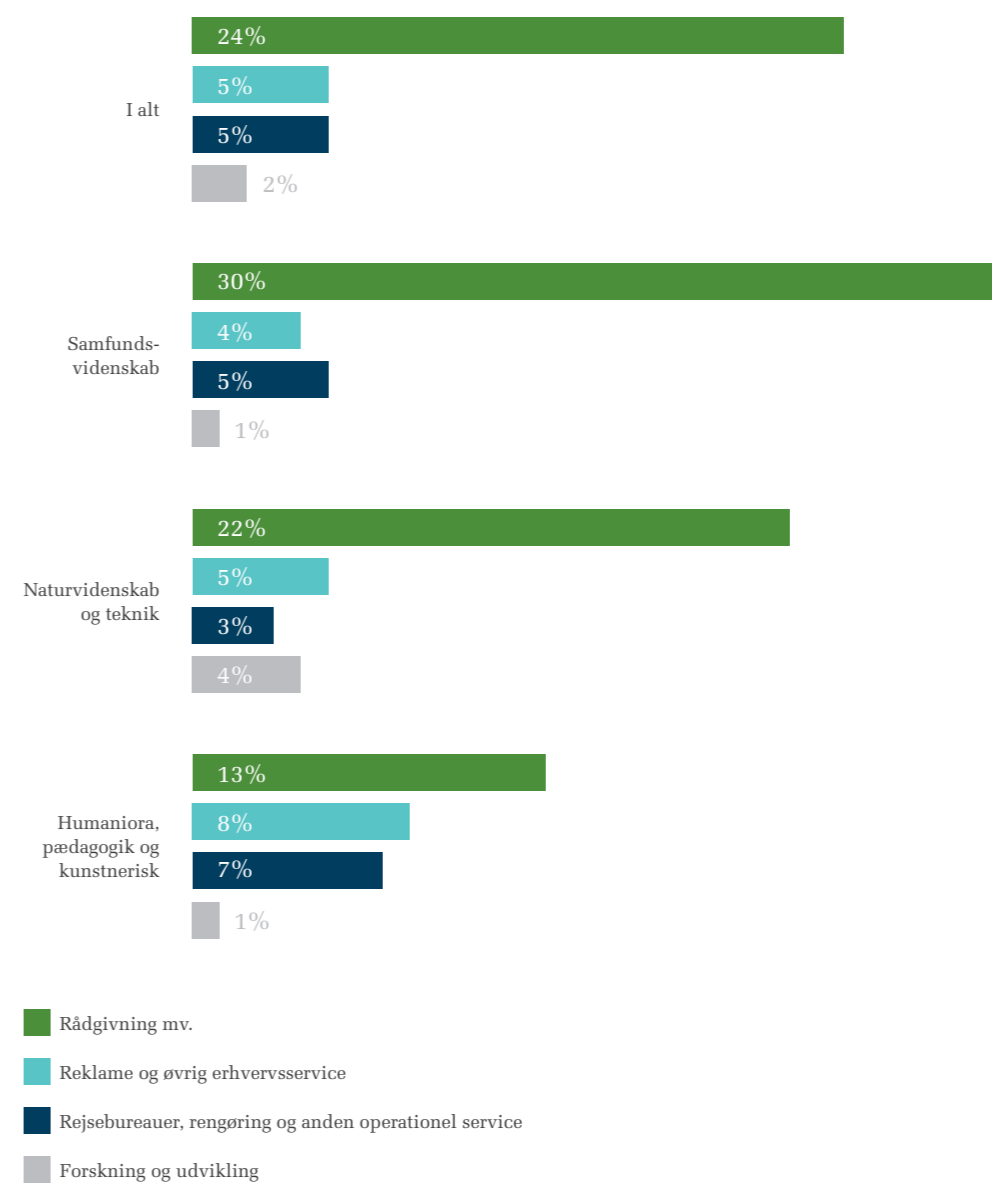
Der er dog forskelle på, hvilke dimittender, der finder job i de forskellige brancher. Nedenfor er vist de tre brancher, hvor dimittender med samme uddannelse hyppigst får job. Sundhedsvidenskabeligt uddannede er udeladt, idet kun få får arbejde i den private sektor. Hele 40% af de samfundsvidenskabeligt uddannede får job inden for erhvervsservice, efterfulgt af handel og transport (16%), imens hver tredje, der er uddannet inden for det naturvidenskabelige og tekniske område, får arbejde i konsulentbranchen.

Figur 10. Første fuldtidsjob for dimittender, fordelt på private brancher og uddannelsesgruppe

Der findes fire underbrancher inden for erhvervsservice, hvor rådgivning er dén underbranche, hvor langt de fleste finder arbejde. Ud af alle dimittender, der arbejder i den private sektor, arbejder hver fjerde (24%) indenfor rådgivning. Opdelt på uddannelse er det 30% af de samfundsvidenskabeligt uddannede og 13% af de humanistisk uddannede.

Figur 11. Første fuldtidsjob for dimittender, fordelt på private brancher inden for erhvervsservice og uddannelsesgruppe

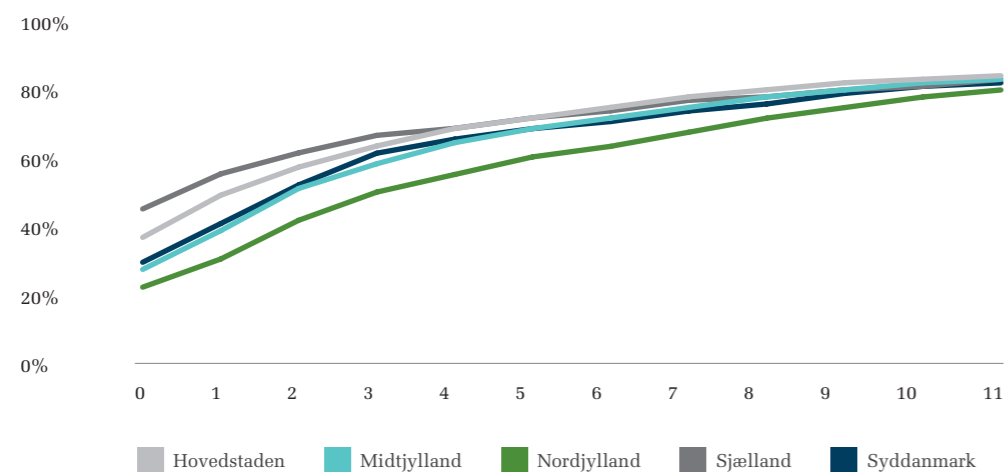
Regionale forskelle og jobsøgning

De nyuddannedes bopæl har betydning for, hvor de får deres første job. Ud fra kandidaternes bopæl d. 1. januar 2017 er der regionale forskelle på, hvornår de nyuddannede får et arbejde. Forskellene udligner sig dog over tid.

For dimittender bosiddende i region Sjælland havde næsten halvdelen af dem et job på mindst 10 timer om ugen allerede samme måned, som de dimitterede. Anderledes så det ud for dimittender i Nordjylland, hvor kun 24% havde et job på minimum 10 timer om ugen direkte efter dimission.

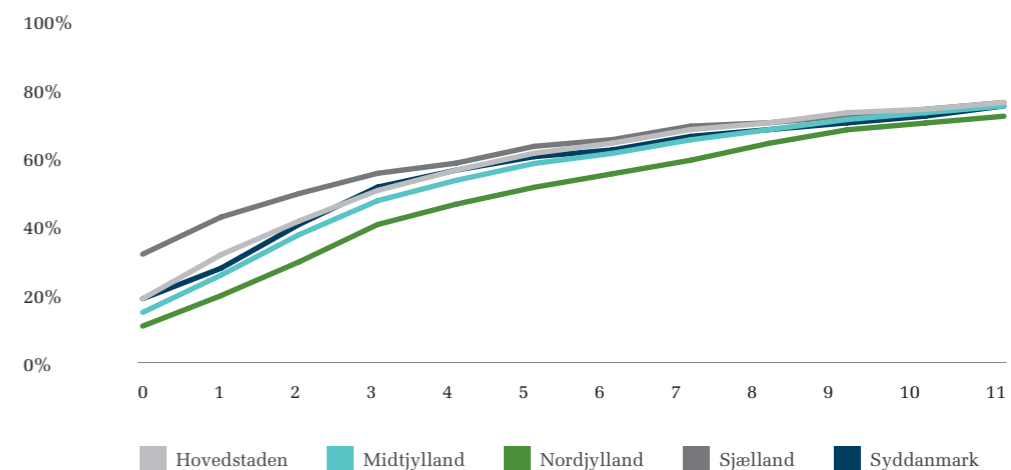
Efter et års jobsøgning er forskellen mellem regionerne dog meget lille. Udligningen kan til dels skyldes, at bopælen d. 1. januar gælder fra dimissionsåret, og dimittenderne kan muligvis være flyttet i mellemtiden.

Figur 12. Personer med lang videregående uddannelse fra 2017, fordelt på måneder efter dimission, andelen, der er kommet i 10 timers arbejde om ugen og bopælsregion i januar 2017.

De regionale forskelle er mest udprægede, når man ser på anskaffelsen af et job på mindst 10 timer om ugen, men der er også regionale forskelle på, hvem der tidligt får et fuldtidsarbejde. Her gælder det igen, at dimittender fra region Sjælland hurtigere får et fuldtidsarbejde. Det tager lidt længere tid for dimittender i Nord- og Midtjylland. Især i Nordjylland går der seks måneder før, at halvdelen af de nordjyske dimittender har et fuldtidsarbejde.

Figur 13. Personer med lang videregående uddannelse fra 2017, fordelt på måneder efter dimission, andelen, der er kommet i fuldtidsarbejde og bopælsregion i januar 2017.

Dimittenders mobilitet

Næsten alle, 90%, af dem, som boede i hovedstaden før dimission d. 1. januar 2017, arbejder også i hovedstaden i deres første job. Anderledes forholder det sig i Nordjylland, hvor kun 61% af dem, som boede i Nordjylland før deres dimission, arbejder i samme region. Det gælder, at størstedelen af de bosiddende i Nordjylland, som arbejder i en anden region, arbejder i region Midtjylland, og hele 13% arbejder i region Hovedstaden.

Tabel 1. Bopælsregion pr. 1 januar 2017 og arbejdsstedsregion i første job

	(JOB) Hovedstaden	(JOB) Midtjylland	(JOB) Nordjylland	(JOB) Sjælland	(JOB) Syddanmark	ialt
(BO) Hovedstaden	90%	2%	1%	6%	2%	100%
(BO) Midtjylland	13%	71%	5%	1%	10%	100%
(BO) Nordjylland	13%	19%	61%	2%	6%	100%
(BO) Sjælland	44%	1%	0%	53%	2%	100%
(BO) Syddanmark	14%	7%	2%	4%	73%	100%
Antal	10.348	3.361	1.205	1.063	2.282	18.259

Metode

Analysen er foretaget som en registeranalyse, hvor der indgår data fra arbejdsmarkedsregnskabet (AMR), uddannelsesregisteret (UDDA), beskæftigelse for lønmodtagere (BFL) samt demografiske data på befolkningen (BEF).

Der er afgrænset til nyuddannede akademikere iflg. Danmarks Statistiks registre. Der opgøres på månedsbasis, hvor fuldførelsesmåneden er måned 0.

Vi følger dem, der blev kandidater i 2017. De seneste tilgængelige data på forskeradgangen fra AMR er 2018, så vi kan følge årgangen 2017 og 2018, dvs minimum 12 måneder, inklusive dimissionsmåneden. Personer i fortsat uddannelse, samt indvandreres medbragte uddannelse er ikke medtaget. Populationen er afgrænset til personer mellem 16 og 70, i befolkning pr. 1 januar.

Der er konstrueret primær status, idet en person kan antage en række forskellige tilstande i samme måned; i starten af måneden være under uddannelse, derefter have nogle ledighedsdage og slutte måneden i et job. Der ses alene på lønmodtagerjobs, da under en procent i gruppen er selvstændige.

I analysen ses der på to former for job: Den første er, om man har en tilknytning til arbejdsmarkedet i form af et job på 43 timer om måneden eller derover (gennemsnitligt 10 timer om ugen), den anden om man har et fuldtidsjob, defineret som over 130 timer om måneden eller derover (gennemsnitligt 30 timer om ugen).

Der analyseres på første måned efter dimission, hvor personen har et job på enten 10 timer eller fuldtid. Hvis de derefter mister jobbet eller går ned i tid, er dette ikke medtaget i analysen.

Der analyseres på jobs – men dem, der ikke er i job, er ikke nødvendigvis ledige. En relativt stor del af befolkningen er udenfor arbejdsstyrken. I statistikbanken finder vi, at 8 procent af unge mellem 25 og 35 med en lang videregående uddannelse er udenfor arbejdsstyrken, hvilket er nogenlunde i overensstemmelse med de tal, der findes i denne analyse. Udenfor arbejdsstyrken dækker over en lang række tilstande: Orlov af forskellig art, revalidering, men også 'øvrige udenfor arbejdsstyrken', der dækker over unge, der bliver forsørgt af familien eller personer uden indkomst, hverken gennem overførselsindkomster eller løn. Samtidig plejer man at opgøre ledighed efter enten fuldtidsledige eller ledighedsberørte. Ved opgørelsen af fuldtidsledighed tælles en person med den andel, personen er ledig, ved ledighedsberørt tælles personen med, hvis de bare har modtaget dagpenge uanset omfang. Derfor vil en del af dem, vi tæller som fuldtidsbeskæftigede også kunne tælles med som ledighedsberørte, da vi definerer, at man er fuldtidsbeskæftiget, hvis man har 130 timer på en måned – men man kan stadig have været ledig i den første eller sidste del af måneden.

Bilag

Tabel 2. Antal dimittender

	Antal
Mænd	9.834
Kvinder	12.711
Humaniora, pædagogik og kunstnerisk	5.784
LVU uden nærmere angivelse	84
Naturvidenskab og teknik	5.473
Samfundsvidenskab	8.870
Sundhedsvidenskab	2.319
Hovedstaden	12.433
Midtjylland	4.790
Nordjylland	1.898
Sjælland	809
Syddanmark	2.597

Tabel 3. Antal personer i fuldtidsjob

	Alle	Mænd	Kvinder	Humaniora, pædagogik og kunstnerisk	Natur- videnskab og teknik	Samfunds- videnskab	Sundheds- videnskab
Kommuner	2.089	534	1.555	866	232	825	163
Regioner	1.994	624	1.370	97	130	272	1.493
Staten	3.573	1.593	1.980	797	1.059	1.516	133
Virksomheder og organisationer	10.623	5.350	5.273	2.289	3.017	4.940	368
I alt	18.279	8.101	10.178	4.049	4.438	7.553	2.157

Djøf
Gothersgade 133
1123 København K
Telefon: 3395 9700
djof.dk

